

da se evropske zemlje uglavnom odlučuju za neparan broj članova;⁹ kao neadekvatni su ocenjeni kriterijumi za izbor istaknutog pravnika i predviđeni predlagači za njegov izbor (skupštinski odbor za pravosuđe);¹⁰ izražena je i zabrinutost da će polovinu sastava Saveta činiti „koherentna grupa sličnih stavova u skladu sa željama aktuelne vlade“. Poslednje je ocenjeno kao veoma problematično te da je potrebno pronaći drugačije rešenje.¹¹

Kada je u pitanju uloga petočlane Komisije koja prema nacrtu amandmana može izabrati pet istaknutih pravnika ukoliko za to nema potrebne većine u Narodnoj skupštini, ministarka se pohvalila kako je uloga te komisije „prihvaćena“. Međutim, zadovoljstvo ministarke može pokvariti činjenica da je Komisija, iako je podržala mogućnost sprečavanja blokade izbora članova Saveta, ipak naglasila da smatra da je malo verovatno da će to biti primenjeno u praksi.¹² U mišljenju se na više mesta naglašava da u svojoj sadašnjoj formi, amandman o sastavu Visokog saveta sudstva nije pogodan za osiguranje pluralizma unutar VSS i da je potrebno pronaći drugačije rešenje.¹³

Laž #4: Podržan je predloženi status sudske prakse

Ministarka tvrdi da su „udruženja galamila oko sudske prakse kao izvora prava“, ali da Komisija na više strana elaborira kako treba predefinisati koncept koji je dobro osmislilo ministarstvo, a prema kome se zakonom „uređuje način na koji se obezbeđuje jedinstvena primena zakona od strane sudova“.

U stvarnosti, Komisija je izrazila zabrinutost zbog izraza i svrhe fraze „način na koji se obezbeđuje jedinstvena primena zakona“. ¹⁴ Bilo da se ta fraza odnosi na poseban postupak ili specijalno telo, Venecijanska komisija ima jake rezerve u pogledu bilo kog tela izvan pravosuđa koje bi preuzelo takve zadatke,¹⁵ zaključujući da jedinstvenu primenu zakona treba da obezbedi samo sudstvo.¹⁶ Komisija je čak preporučila brisanje amandmana u predloženoj formi¹⁷ – što je daleko od „predefinisanja“ iz izjave ministarke.

Laž #5: Podržan predloženi položaj pravosudne akademije

Ministarka je izjavila da Komisija „insistira da Pravosudna akademija postane ustavna kategorija“, odnosno jedini kanal ulaska u pravosudne institucije.

U stvari, Komisija konstatuje da je postojanje nacionalne pravosudne akademije dobrodošlo i da nije neuobičajeno, ali da je za status jedinog čuvara ulaza u pravosuđe potrebno da se ojača kapacitet i profesionalizam obuka, te da se i sama Akademija zaštiti od političkog uticaja.¹⁸

Uz to, zaključeno je da je predloženim rešenjem u ustavnom tekstu naveden samo jedan od uslova za izbor sudija (završena obuka u instituciji za obuku u pravosuđu) i da je to rešenje potrebno izmeniti ili u pravcu navođenja svih uslova za izbor ili je sve uslove potrebno prepustiti zakonu.¹⁹

Dakle, Komisija ne samo da nije „insistirala“ na pravosudnoj akademiji u Ustavu, već je postavila jasne zahteve da se izmene predložena rešenja, gde je jedna od alternativa čak i brisanje uslova za izbor iz ustavnog teksta, uključujući tu i uslov koji se tiče pohađanja pravosudne akademije.

Vratimo se sada na obećanje ministarstva pravde od pre nekoliko meseci da se „bez pozitivnog mišljenja Venecijanske komisije neće ići u dalju proceduru usvajanja ustavnih amandmana“. Imajući u vidu samo pomenute (a ima ih još) očigledne manipulacije kojima se poslužila ministarka poslednjih dana, kao i tekst mišljenja Komisije koji je svima dostupan – da li se može tvrditi da je Srbija dobila „pozitivno mišljenje“ o nacrtu ustavnih amandmana? Da li 44 zamerke i samo jedna pohvala na predloženih 29 amandmana nekoga može uveriti u to?